

Vergaderjaar 2018–2019

27 830

Materieelprojecten

Nr. 264

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 oktober 2018

Inleiding

Het goed functioneren van het Defensie Helikopter Commando (DHC) en de operationele ondersteuning die het DHC levert aan eenheden van de krijgsmacht, vereisen goed getrainde helikopterbemanningen. Defensie is daarom voornemens om met een hoogwaardige en tactische missie-simulator, te weten het *Multi Ship Multi Type* (MSMT) concept, de gereedstelling van de Apache- en de Chinook-helikopterbemanningen te verbeteren. Met deze A-brief informeer ik u over de behoeftestelling van dit project dat deel uitmaakt van het investeringsprogramma van de «Defensienota 2018 – Investeren in onze mensen, slagkracht en zichtbaarheid» (Kamerstuk 34 919, nr. 1).

Behoefte

Door een bezuinigingsmaatregel uit 2001 is het aantal helikoptervlieguren met twintig procent gereduceerd. De simulatiebehoefte die dit moest compenseren, is door financiële krapte niet ingevuld.

Met de huidige simulatoren voor de Apache en de Chinook is het trainen in tactisch en gecombineerd helikopteroptreden in complexe scenario's niet mogelijk. Het enkel trainen met *live* vlieguren is hiervoor niet doelmatig, want dit is relatief kostbaar en vergt veel van het personeel en het materieel. Verder zijn door de beperkte beschikbaarheid van helikopters de trainingsmogelijkheden schaars. Training in een hoogwaardige en tactische missie-simulator biedt het voordeel dat verschillende noodsituaties en een verhoogde dreigingsomgeving onder uitdagende meteorologische omstandigheden veilig en tegen lagere kosten op realistische wijze nagebootst kunnen worden. Door versterking van de trainingscapaciteit met een hoogwaardige en tactische missie-simulator te combineren met *live* vlieguren kan de gereedheid van de benodigde helikopterbemanningen op het noodzakelijke niveau gebracht worden en het voortzettingsvermogen worden gegarandeerd.

Door deze simulatiecapaciteit aan te schaffen geeft Defensie ook in belangrijke mate invulling aan een van de aanbevelingen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) in het rapport «Draadaanvaring Apache-helikopter tijdens nachtvliegen» (Kamerstuk 34 775 X, nr. 140) van 7 september jl. In dat rapport deed de OvV de aanbeveling om op korte termijn geavanceerde missiesimulatoren aan te schaffen waarin militairen realistisch kunnen trainen zonder daadwerkelijk gebruik van helikopters en op deze wijze de behoefte aan voldoende trainingsuren te waarborgen. In de beleidsreactie op dit rapport zal ik hierop voor het eind van dit jaar in gaan.

Het MSMT-concept biedt Apache- en Chinook-bemanningen een gecentraliseerde trainingsomgeving waarin met meerdere typen helikopters hoogwaardige tactische training gepland, uitgevoerd en geëvalueerd kan worden.¹ Onderdeel van het concept is het centraliseren van de Apache- en Chinook-simulatoren en de gerelateerde activiteiten in één simulatiecentrum. Het simulatiecentrum heeft als beoogde effecten een centrale aansturing, het ontlasten van de operationele squadrons, een doelmatige inzet van personeel en het bundelen van kennis en expertise. Binnen de hier gestelde behoefte is de benodigde infrastructuur en gekwalificeerd personeel gebudgetteerd, waarmee de simulatiecapaciteit wordt geprofessionaliseerd.

De uitvoering van het concept tussen 2020 en 2023 is opgedeeld in drie fasen. Binnen het project «*Multi Ship Multi Type Helikopters*» worden fase 1 en fase 2 vervuld. Fase 1 (2020–2023) bestaat uit de aanschaf van extra Apache en Chinook-simulatoren die training bieden aan de vliegers, en de oprichting van het simulatiecentrum. Fase 2 (2021–2023) bestaat uit de verdere uitbreiding van de Apache en Chinook-simulatoren waarmee onder andere training wordt geboden aan de gehele bemanning van de Chinook-helikopter.

In fase 1 en fase 2 worden de Apache-simulatoren onderling en de Chinook-simulatoren onderling aan elkaar gekoppeld. In fase 3 heeft de koppeling tussen de twee typen en de aanschaf en koppeling van het *Tactical Control Center* (TCC) plaats. Deze laatste fase is geen randvoorwaarde voor de invulling van fase 1 en 2, maar is wel onderdeel van het MSMT-concept. De in deze brief geformuleerde behoefte is de invulling van fase 1 en 2. Voor Fase 3 wordt mogelijk te zijner tijd een separaat traject opgestart, mede afhankelijk van de ervaringen in de twee voorgaande fasen.

Internationale samenwerking

De mogelijkheden voor internationale samenwerking op het gebied van simulatorgebruik worden onderzocht. In Europa gebruiken Griekenland, Italië, Spanje en het Verenigd Koninkrijk een van de twee of beide typen helikopters. Daarnaast gebruiken de in Europa geplaatste eenheden van de Amerikaanse landmacht (US Army) beide toestellen.

Gerelateerde projecten

Het project «*Multi Ship Multi Type Helikopters*» heeft relaties met de projecten «*Apache Remanufacture*» en «*Vervanging en Modernisering (V&M) Chinook*». De verworven simulatoren in deze projecten worden geïntegreerd in het MSMT-project.

¹ Dit MSMT-concept voorziet in simulatiecapaciteit waarbij meerdere helikopters en verschillende helikoptertypes aan elkaar gekoppeld kunnen worden.

Kenmerken

Met het MSMT-concept integreert Defensie de huidige Apache en Chinook-simulators met de te verwerven simulators vanuit het MSMT-project. De koppeling van de simulators is hierin essentieel en dit is mede bepalend voor de keuze van de simulators.

Financiële aspecten

Met het project «*Multi Ship Multi Type Helicopters*» aangaande fase 1 en 2, is een investering gemoeid tussen de € 25 en € 100 miljoen. Deze investering komt in de periode 2019 tot en met 2023 ten laste van het investeringsbudget van Defensie. De implementatie van MSMT zal leiden tot veranderingen van de materiële en personele exploitatiekosten. Deze veranderingen worden geaccomodeerd binnen de huidige exploitatiebegroting van het Commando Luchtstrijdkrachten (CLSK), zonder dat er verdringingseffecten zullen optreden.

Vooruitblik

Eind 2023 is het programma gereed en is de MSMT-simulatorcapaciteit tot en met fase 2 beschikbaar. Gedurende de realisatie van deze fasen wordt de koppeling tussen de Apache en de Chinook-simulator onderzocht en voorbereid. De koppeling tussen de twee typen en de aanschaf en koppeling van het TCC, worden in het MSMT-concept aangeduid als fase 3. Deze fase zal met een afzonderlijke behoeftestelling worden geïnitieerd, die vanwege technologische ontwikkelingen in tijd en kosten nog nader wordt onderzocht. Deze laatste fase is dan ook nog niet in het DLP opgenomen.

De invulling van fase 3 geeft Apache- en Chinook-bemanningen de gelegenheid *joint* missies te trainen met beide helikoptertypes. Daar waar, na de afronding van fase 2, Apaches en Chinooks niet in dezelfde simulatie omgeving kunnen trainen, kan dat wel na afronding van fase 3. Hiermee wordt de volledige *Multi Ship Multi Type* helikoptersimulator capaciteit beschikbaar wat extra trainingscapaciteit biedt voor de helikopterbemanningen.

Naast een succesvolle uitrol van fase 1 en 2 van het MSMT-concept vanaf eind 2023, is personele vulling alsmede de beschikbaarheid van toestellen tijdens de transitieperiode van de «*Apache Remanufacture*» (Kamerstuk 27 830, nr. 209 en Kamerstuk 27 830, nr. 234) en de «*Chinook Vervanging en Modernisering*» (Kamerstuk 27 830, nr. 135) ook van invloed op de toekomstige gereedstelling van helikopterbemanningen en het garanderen van het voortzettingsvermogen van het DHC.

In de toekomst wordt bekeken of koppeling van overige simulators aan de MSMT wenselijk is. De professionalisering van de trainingscapaciteit is een belangrijke randvoorwaarde om deze koppelingen in de toekomst mogelijk te maken. Het vervullen van deze randvoorwaarde binnen dit MSMT-project is hierin een eerste stap.

Ten slotte

Gezien het projectbudget van minder dan € 100 miljoen ben ik voornemens de Defensie Materieel Organisatie te mandateren het project

uit te voeren. De Tweede Kamer zal over de voortgang van dit project worden geïnformeerd door middel van de begroting, het departementale jaarverslag en het Materieelprojectenoverzicht.

De Staatssecretaris van Defensie,
B. Visser